

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben,

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

Huzd, ki tudja meddig húzhatod?..

Pécs, 1897. szeptember hó 17.

(*) Befejezték a héten a torony alatt az agyontanácskozott gazdasági program tárgyalását egyelőre a pénzügyi és gazdasági bizottságban, s midőn szomorodott szívvel minden bizottsági tag konstata-talta magában, hogy ime Pécs városa teljesen legazdálkodta magát a multban, kisebb-nagyobb kölcsönök fölszedegetéséből, no meg a tekintélyes törzstőke elpazarolá-sával tengetve életét egy hosszú ideig emlékezetes korszak alatt, most már végre eljuto.tunk a teljes pénzügyi tönk elé.

Nagyon könnyű dolog volna reá mu-tatni, hogy micsoda körülmények idézték elő azt, hogy a város passzív állapota fölülhaladja aktiváit; de hát ez a dolgok mai állapotában nem sokat segítene raj-tunk. A fődolog az, hogy nincs pénz, csupán temérdek adósság és e mellett na-gyon sok jogosult igény várja a kielégítését, amelyet tanácsosunk, jobb ügyhöz méltó buzgalommal, egyedül a pénzügyi konver-zióval vél megoldhatni, hogy t. i. tagosít-suk apró-cseprő adósságainkat egy helyre, egy helyre fizessük jövőben a kamatokat és a törlesztéseket; mert jogos és méltá-nyos dolog, hogy a jövő nemzedék is hoz-zájáruljon azoknak a terheknek a viselésé-hez, amelyeket azoknak az intézményeknek létesítése okoz, amelyek előnyeit ő is élvezi.

Három és félmillió forintra teszi Her-bert tanácsos azt az összeget, amire Pécs

városának szüksége van, hogy végre a pénzügyi rendezés útjára lépjen, amit a város hatvan év alatt teljesen letörleszt-hetne és ha addig nem csinálna újabb adósságot, hát a messze jövőben teljesen adósságmentes lenne.

Igen ám, ha az a rossz sugalmazó szellem, amely az új polgármester alatt sem volt kifüstölhető a városházáról, nem intrikálna folytonosan, amely nem engedi érvényesülni Majorossy Imre polgármester önállóságát, amely folytonos fikciókkal arra törekszik, hogy csalódásban ringassa a város adózó polgárságát, amelynek folyton-folyvást az a refrain-je: „Nem emeljük a pótdadókat!”

Ez a csökönös, látszólag konzervatív szellem pedig nagyon megboszulta magát a multban; a pótdadó nyilván nem emelte-tett, de ezek helyett a különféle címek alatt beszédett adózások tényleg azt bizo-nyítják, hogy voltaképpen nem 35% pótdadót fizetünk, mint a papiroson áll, hanem valósággal 50%-et Elég volt a humbugból 25 esztendőn keresztül, elérkezett az ideje a tiszta kéz politikájának, az őszinteség-nek s ha már megvan a sok rossz, amit örökségül vettünk át egy önző rendszertől, elvárunk a város élén álló polgármestertől annyit, hogy önértetre ébredve, emancipálja magát elődének tanácsadásaitól, mely csak rossz lehet a város érdekeire nézve s mondja ki nyíltan, hogy bizony terhes és nehéz körülmények közt vagyunk, melyből

a polgárok újabb áldozatkészsége nélkül nem menekülhetünk.

De nem így történt, hanem egy ab-szurdum indítvánnyal hozakodtak elő, mely szerint a konverzió sikeres keresztül-vitele esetén még deficitként mutakozó évi 48.000 frt fedezésére külön városi fogyasztási pótdadókat léptetnek életbe, olyan cikkeket adóztatva meg, amelyeket az államkincstár már régóta kihasznál és már elég magas fogyasztási adóval ter-helte meg.

Ilyen volna a husadó. Hisz e nélkül is elég drágaság van Pécsen, már régi panasz a pécsi piac drágasága, és ezt akarja a mi bölcs magisztrátusunk még tűrhetlenebbé tenni. Nagyon veszedelmes utra lépnek, ha keresztülhajtják az élelmi szerek további megdrágítását, amely könnyen vesztüket okozhatja. Mert meggon-dolhatták volna, hogy például itt Pécsen igen virágzó hentesipar volt, melyet a közelmúlt évek kalamitásai megbénítottak. Azelőtt százezrekre menő exportot csinál-tak hentesek, hát ezt akarják bölcs vá-rosi uraink tönkretenni?

Részünkről határozottan ellenzői va-gyunk minden fogyasztási adó emelésnek, az ilyen fegyverekkel való hadakozás nem méltó egy olyan tisztikarhoz, mely a város közönségének bizalmából foglalja el helyét.

Terveik is rossz ez, nem hogy az végre is hajtassék. Tessék jó urak, töre-delmesen bevallani, hogy pocsékul gazdál-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Ijedve szól rám . . .

Ijedve szól rám minden ember:
— »Uram, az égre! Ön beteg!
Mért nem vigyáz jobban magára?
Kimélni kell az életet.
Az arca halvány, mint az árnyék,
Szemfénye tompa, szintelen . . .
Ne kóboroljon gondolatja
Azon a lányon szüntelen!»

»Ha őt felejtí, egy picit csak,
Meglátja, mindjárt megjavul,
S előtör az élet sugara
A mostan sápadt szín alul.
A melle sem fog úgy sziszegni,
Könnyebben vesz lélekzetet . . .
Eh! jó uram, felejtse végre
Azt a bolondos gyermeket!

Igy még öné az édes élet,
Ki tudja mily késő korig,
Amugy pedig Marilla tuskés
Fenyőivel kacérokodik.
Igy még idővel háziur lesz,
S szedi a busás pénzeket,

De elsovrad, ha nem felejtí
Azt a bolondos gyermeket!»

Ily borzasztó alakba' festik
A jó barátok eltemet;
Az egyik szívemet kívánja,
A másik meg már eltemet . . .
Ilyenkor elborul előttem,
A szívem, lelkem megmereng:
S csak újra, újra látom azt a
Gyönyörű, szőke gyermeket!

Kevés a vágyam.

Kevés a vágyam, oly kevés, hogy
Kevesebb annál nem lehet:
Órizd meg, mint örök talizmánt
Szegény, bolondos szívemet.

Annak melegségét öröklöd,
Jósága ép ugy a tiéd
Ezzel a szívvel birtokodba
Nem irigyled meg senkiét!

Csak arra kérlek, ne sirass meg,
Hogyha te érted meghalok,
Hiszen előttem lesz a lelkem:
Dalokba fojtott sóhajok.

Hiszen ha már a földbe' nyugszom,
Bizton »tehetséges« leszek,
Kíró! szives jóindulattal
Emlékeznek az emberek.

S akkor talán nem szólnak érte,
Hogyha felém jöss néhanap,
S megöntözöd, megcsókolod a
Hantomon nyíló ágbogat.

Akkor talán nem hallod értem
Amit most hallhatsz százfelé:
— Mily szép lány, szinte kár, hogy ismét
»Csak egy poéta« megy velem!

Hrabovszky Lajos.

Idegenben.

Csupa fény, csupa zaj minden itt a
messze idegenben, odahaza még a csendes
nyugalom borul a mi kis lézünkre, a mely
már nem sokáig lesz a miénk.

Itt kell fészket rakni a nagyváros zajá-
ban, itt, ahol csupa fény, csupa zürzavar min-
den, ahol fényes paloták hosszú sorai alatt
járnak-kelnek előttem ismeretlen arcok. Az
egyiknek mosoly ül az arcán, ennek öröme
van, a másik arcára valami kimondhatatlan

kodtak, a miért most fizetésemelést akarnak s ennyi meg ennyi pénzre van szükségük, hogy annyira-mennyire a rendezkedés útjára léphessünk. A város közönsége talán önöknek is megszavazza a pengeteg pénzt, csak őszinték legyenek s mondják ki, hogy ez másként nem lehetséges, mint a pótdadók megemelésével.

Utóvégre is a halnak teljesen mindegy: akár édes, akár savanyu szószban találják föl, a vége a dolognak rendesen az, hogy megesszik. Pécs város közönségének is teljesen mindegy, vajjon pótdadó, vagy városi külön fogyasztási adók címén végzi el a penitenciát egy rosszemlékezetű ember gazdálkodásáért: a fő az, hogy fizetnie kell.

Ne komédiázzanak tehát uraim, ott a torony alatt, tiszta bort öntsenek a pohárba s akkor talán beveszszük a konverzió keserű piluláját is, de nem úgy ahogy az kontemplálva van, hanem kissé másképpen, amit majd egy következő cikkelyünkben fogunk elmondani.

Hírek.

Pécs, 1897. szept. 17.

Aladár ur miatt.

Kedves szerkesztő ur, panaszkodni jövök, de ugye meg fog hallgatni? Bizonyosan nevetnek már rajtam előre, de azért nem veszitem el a bizalmamat, hisz a papával, meg a mamával ugy sem közölhetem ez újabb fájdalmamat, kibe fordulnék tehát máshoz, mint a jó szerkesztő urhoz, aki engem bizonynyal nem fog megítélni, ha bevallom, hogy még csak tizenöt éves vagyok, hisz ez enyhítőbbé teszi a badarságokat, miket a papa meg a mama háta mögött elkövetek.

Képzeld csak szerkesztő bácsi, mi történt velem? Nem is gondolhatja ön azt. Kérem tehát, hallgasson meg, mert ez szóról-szóra ugy igaz, ha nem hiszi, még a szivemre is teszem a kezemet, pedig az ugyancsak lüktet ám e pillanatban, midőn gyónni akarok.

Tegnap beállított hozzánk egy nagyon szép cigányasszony. Olyan szemei és fogai voltak, hogy szinte irigyeltem azokat. Ma már nem találok őt olyan szépnek, mert megcsalt

szánalmas vonás ráncolódik, annak fájdalma van, a lelkében, a szivében, de nem mondja el örömét az egyik, nem meséli el fájdalmát a másik, mert itt egyik ember nem osztzik sem örömben, sem bánatban a másikkal. Ki-ki él magának s bubánátát, örömét beledobja a nagyvárosi zajba, a kábitó fénybe, hadd dobzódjon egyik is, másik is.

Arra mitelénk nem így van, nem így bizony. Ott nincsen kábitó fény, lelkét fárasztó zaj, ott szelid csönd uralkodik, de az emberek többet foglalkoznak egymással, megosztják a szivüket, a lelküket, amely tele van felebaráti szeretettel.

Itt este kezdődik az élet sima járdákon, melyekre téli fénynyel tűznek le a gázlámpák; ott este végződik az élet s kiki meghuzódik csöndes fészkeben, a családi tűzhely langyos melege körül. Itt járnak-kelenek az emberek, az egyik mosolyogva, a másik sirva s aki boldog, nem törődik azzal, a ki sir, csak talán a siró veszi észre a kacagót, sok-sok keserűséggel a szivében.

Nálunk összekerülnek így alkonyattájt az emberek, meghányják-vetik az ismerősök egymás sorát, részt vesznek egymás örömeiben, keserűségében meghallgatják, vigasztalják egymást.

A cigánymuzsika hallatszik a kávéházból és én még sem hallom a banális orfeumi

a roszelekü. Engem megcsalni. Én a papámnak az egyetlen leánya vagyok, igaz, hogy a mamuska is szeret, de az mégsem nevez »kincsének.« Ez nagyon faj édes szerkesztő bácsi, hogy ilyen kis kincset is rászédhet valaki. Igaz, hogy részben én is bűnös vagyok, mert hittem az ő babonájának. Igen bácsi a kártyavetés és babonájának lettem az áldozata, melynek fejében feláldoztam a kis ezüst medaillonomat, melyben a papuska arcképét hordtam, tudja, mikor még katonaruhában jart.

— Kisasszony, arányos kisasszonykám, szólt a cigányasszony, nizzess meg a kártyát, megmondom a jövődö jegyessed nevé.

Tiltakozni kezdtem, higye el édes bácsi, de azért egy kicsit, de csak nagyon kicsit kíváncsi voltam, mert egyszer már megtetszett valaki, nem is mondtam még meg senkinek, de a szerkesztő bácsi olyan, mint a jó pap, még azt a bűnomet is kiveszi belőlem, amit el akarok hallgatni, legyen tehát megmondom: »Aladár«-nak hívták. Ugye szép név?

— Na akarod-e kisasszonykám, hogy kilenc nap alatt jegybe járd vele?

— Istenem, nem tudom, hogy akarjam-e, hisz még csak tizenöt esztendő vagyok.

— His in mán tizenkét ives koromba ásony vótam, megvünls kisasszonykám, hát ki vele a szándikoddal, mert a kártya nagyon jót mutat, szerencsít hoz, hát akarod-e?

— Legyen hát, akarom.

— Na hát tigyél erre a kártyára valami arány, vagy ezüst nemüt, hogy olyan igazsi legyen annak a serelme hozzád, ná ide vele, valami ezüst kanál, függő vagy gyiri, akármi.

— Jaj Istenem félek a mamuskámtól, nem merek adni.

— Ne filj semmit kisasszonykám, hisz visahozsom, csak hónapig kell, mer azzal imádkozsom éjféltkor a serencsidre.

Ekkor bácsi, egészen kísértésbe jöttem és képzeld az ezüst kis medaillonomat a papuska arcképével neki adtam.

Az igaz, hogy sok szépet mondott, azt is mondta, hogy Aladár kilenc nap alatt jegygyűrűvel fog megajándékozni s olyan boldogok leszünk, hogy azt csak az Isten látja.

De nem lett ám igaz édes bácsi, mert éppen ma hallottam, hogy Aladár elvesz egy igen gazdag leányt, de nem engem, pedig az nem tizenöt éves, mint én vagyok. Végtelen szomorú vagyok édes bácsi és összetett kezemmel kérem, legyen szives, szólítsa és kérje fel szépen az újságban a cigányasszonyt, aki engem így rászédett, hogy küldje vissza nekem legalább a papuskám arcképét, a medaillont

kouplét, hanem egy dalt, szelid dajka nótát, a te lány hangodat. Erre a köznapi duhaj muzsikára talán sebesebben kering a vérük azoknak az erősen ittas uraknak, akik muzsikáltatják magukat s akiknek mosolyából bőven osztzkodik a pénztáros leány, a kávéházi trafikos kisasszony.

Ezalatt odahaza a mi kis fészünkben elhangzik az édes, melódikus dajkadalt a királyfíró, aki parasztruhába öltözve állit be a szomszéd király kastélyába, melynek kacsá lába van és sok-sok szobájával egyetemben ugy forog, mint a szélmalom vitorlája.

És az a kis ember, aki még nem ismeri a csöndes, talusi, sem a zajos nagyvárosi életet, elalszik, hallani lehet erős kis tüdejének szabályos léleketvételét és mosolyog. És annak a kis emberkének mosolyában nem osztzkodik senki, csak te, édes.

És én csak tünődve járok, fáradtan, mint a bolygó zsidó és a szél csak nyargalász, megbontva az elkényszeredett lombozatu akácok lombkoronáját . . .

Mi felénk más az akác is. Azt nem nyírják, nem is szabályosak a galyai, hanem csak ugy nőnek, ahogy az Isten megteremtette őket. Mégis szebbek ezeknél és most épen virágjában hagytam őket otthon, a fehér illatos fűrtök bebólingatnak az ablakon, mintha csak

már megvette a mamuska, de papám nekem csak éppen egy, volt s azt én többet nem kaphatok.

Mádika.

Naptár 1897. szeptember 18-án.

Naptár: szombat, szept. 18. — Róm. kath.: Ku. József. — Prot.: Titusz. — Görög-kel. (szept. 6.) Mih. csod. Zsidó: Sabbath Ki Thowa. — Nap két 5 óra 26 perckor; nyugszik 5 óra 48 perckor. — Hold két este 9 óra 10 perckor; nyugszik délután 1 óra 16 perckor. Utolsó negyed éjjel 3 óra 51 perckor.

Időjárás: hőméréklet 14 Celsius fok meleg; légnomás 751. — Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: boros, hűvös és esős idő várható.

Iskolaszéki ülés délután 3 órakor a város-házán.

— (Királyi vadászatok.) Sörűen hulló, őszi zápor között kezdődtek Frigyes főherceg pompás, vadban oly gazdag vadászterületén a fejedelmi vadászatok. A két uralkodó teljes odaadással engedte át magát a mindkettőjük által annyira kedvelt férfias sportnak. Igazi vadászmodra teljes magányban, levette az etikett minden terhes feszességét, üzik a bellyei erdők sűrűjében a nemes vadat. Az uralkodók vadásztoalettje egyszerű lodenruha, csizmával, hozzá zöld vadászkalap. Vilmos császár rendkívül könnyű, finomművű löfegyvert használ. Eltérőleg régi szokásától, béna kezével nem lő szabadon, hanem a fegyvert vadásza vállára támasztja. Étkezése vadászat közben igen egyszerű; érdekes, hogy kést nem használ, hanem villájának egyik ága van pengeélességüre köszörülve. A német császár erdei szállásán Frigyes főherceg, míg a király lakásán Izabella főhercegnő teljesíti a házigazdai teendőket. Az uralkodók 30 kilométernyi távolságra vadásznak egymástól. A vendég-császár csupán Frigyes főherceg és vadásza kíséretében már reggel négy órakor kibajtatott a karapancsai erdőbe. Szenvedélyes vadász és nem közönséges biztonsággal kezeli a fegyvert. Feszességnek, etikettnek nyoma sincs. A császár csodálatos szeretetre méltósággal viselkedik környezetével szemben; egyáltalán a kiknek csak alkalmuk volt vele érintkezni, elragadtatással nyilatkoznak lekötélő szivélyességéről. Mint régi vadász, lenézi az apró vadat és csak szebb, kifejtett

mondogatnák, hogy igyekezzünk gyönyörködni bennük, mert már ez a másodvirágzás s hiába mesélik öreg nénikék, hogy hosszú a nyár, ha virágba borul másodjára az akác, azért maholnap meghalnak a pelyhes fehér fűrtök és eljön az idő, nagy-nagy temetése lesz a természetnek.

Legjobban megmondják ezt a fecskék, akik eljöttek velem. Ott hancuroznak a város alatt, köztük volt bizonyára a mienk is onnan az eresz aljáról.

És elmennek ők is más világba, messzemessze, azonképpen, mint mink is.

Mert, hogy olyan a mi életünk, mint a vándor madaré. Kóbor, cigány élet . . .

Én csak járom a villany-gázfényes utcákat és megállok, szerte tekintek és mégsem látom a fényes, kiöltözött utcanépet, sem a palotáikat, nem hallom a cigány muzsikát, az idegenszerű zajt. Csak egy kis egyszerű lakocskát, a mely körül ki tudja miket beszélnek a suttogó, virágos akáclobok. Nem hallom csak a te szelid hangodat, kacsalábon forgó várad, Ilona tünderről.

És én nem csodálkozom azon, hogy a fecskék nem szivesen járnak délfelé és hogy a szivük visszavágyik tavaszra ebbe a másik hazájukba.

Szathmáry Zoltán.

példányokat vesz célba. Eddig sikerült neki egy pompás huszonkétagancsost elejtenie. Királyunk a köröserdei területen vadászik. Életmódja épp oly egyszerű, mint koronás vendégéé. Sirinán egy tizennégyagancsossal diszelkedő, hatalmas szarvashimet ejtett el. A vadászat végeztével Rácokrévén át Köröserdőbe utazott. Holnap átmege a karapancsai erdő területére, hogy császári vadásztársánál látogatást tegyen. Vilmos császár a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott az erdő vadbőségéről. Holnap, szombaton bemutatják az uralkodóknak a környék sokac népének festői viseletét és a népszokásokat. A délutáni vadászat öt és hat óra között fog kezdődni. Általában naponta kétszer hajtják az uralkodók vadászatra. Egy-egy cserkészlet alatt két-három szarvast lehet elejteni. A kíséret tagjai közül gróf Paar ejtett el egy 12 agancsos példányt Bezdánban.

Levelezőnk értesítése szerint a királyi vadászatok alkalmából kiadott udvari jelentések eddig a következők:

Az uralkodók érkezése előtti napot ő felsége Izabella főhercegnő arra használta fel, hogy a köröserdei vadászlatot és ő felsége lakosztályait izlése szerint földszitette és berendezte. Ez alkalommal lettek elhelyezve az általa lelőtt szarvasagancsok és sajátkezüleg felvett vidékbeli gyönyörű tájképek. Tegnap reggeli 7 órakor ő felsége Izabella főhercegnő asszony kíséretével esőben Rácokrévre kocsizott ő felsége a király elé, a hova a »Szofie« hajón érkezett meg. Szerdán reggel érkezett meg ő felsége kabinet és katonai személyzete. Az időjárás rosszra ígérkezett.

Tegnap ő felsége a király 10 órakor délelőtt esőben a köröserdei vadászlatokhoz érkezett ő felsége Izabella főhercegnő társaságában. Itt mutatta be a fenséges asszony az uradalmi erdőtisztákat, s egyideűleg a Pfenningberger József erdőmester jelentést tett a fenséges urnak, hogy ő felsége a német császár karapancsai reggeli cserkészleten egy jól kifejlett 22. agancsos szarvast lött. Fölbontva 230 kilót nyomott. Ő felsége a reggeli cserkészleten egy igen jó 14-eset lött. Az időjárás rosszra ígérkezik.

Tegnap esti hét órakor a baranya-monostori állomáson a következő hivatalos jelentés adatott ki Delin Frigyes főerdész által: Ő felsége a magyar királyunk a kabinetügyeket még a délelőtt folyamán elintézte; a villásreggeli a köröserdői vadászlatban jó kedélyben tartatott meg, mert ő felségének a reggeli cserkészlet alkalmával elejtett szarvas, melyet időközben a helyszínére hoztak, nagy örömet okozott. Délután 4 óra tájban ő felsége a kíséretére kirendelt erdőtisztával indult cserkészletre, s ez alkalommal ismét egy 14 agancsos szarvast ejtett el. Éppen most hoztak kocsival 3 hatalmas szarvast Köröserdőre, melyet ő felsége és magas személyzete ejtett el, s erről a további tudósítás reggel fog közöltetni. A cserkészlet alatt az eső folytonosan esett. Az udvari futár rendes időben érkezik és indul.

— **(Iskolaszéki ülés.)** Pécs város iskolaszéke holnap (szombaton) délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében ülést tart.

— **(Halálozás.)** Kopp Tivadar, főmérnök és vasuti műhely főnök, ma virradóra

éjjeli 2 órakor a városi közkórházban meghalt. Az elhunyt férfiú oly jeles tagja volt pécsi társadalmi életünknek, hogy róla lapunk egyik közelebbi számában érdekes nekrológban fogunk bővebben megemlékezni. Az elhunyt, aki 48 évet élt, s csak egy éve kelt egybe özvegyével Hoffmann Máriával, tagja volt a Polgári Kaszinónak és a Polgári Daloskörnek s mint tisztviselő is nagy szakismerettel töltötte be hivatását. Temetése holnap (szombaton) délután 4 órakor lesz a városi közkórházból a budaikülvárosi temetőbe. Az engesztelő misét hétfőn tartják lelkiüveért a belvárosi plébániatemplomban. Az elhunytat özvegyén és egy kis árváján kívül édes anyja, két nővére és anyósa gyászolják.

— **(Programmbeszéd.)** Égi Kálmán a jogakadémia »Olvasókör«-ének elnökjelöltje programmbeszédét holnap (szombaton) esti fél 6 órakor fogja a »Vigadó« helyiségében elmondani, melynek meghallgatására a jogászságot, úgy a nagyközönséget is ezuton hívja meg a jelölt pártja.

— **(Vasuti bevétel.)** A Dunagőzhajós Társaság tulajdonát képező mohács-pécsi vasut ez év január-augusztusi időszakában 487.127 frtot vett be; 17.729 forinttal többet, mint a múlt év hasonló időszakában.

— **(Tűzek.)** Monostoron, mint dárdai levelezőnk írja, tűz volt a minap. Kom Mayer József udvarán a felesége a tyukolat akarta kiegészíteni — tisztaság szempontjából — azonban olyan tüzet csinált az ölben, melytől annak faalkotmánya is meggyuladt s így az öl le is égett. Még szerencse, hogy egyéb baj nem történt. — Kőc János, báttaszéki lakosnak a háza égett le a napokban. A kár 502 frtot tesz ki, mely azonban megtérül, mert a leégett épület biztosítva volt. — Honig Albertnek, a Mucsfához tartozó József-majorban lévő 800 frtra biztosított takarmánya szintén tűz martaléka lett e héten. — Nagy tűz volt a Bombovár melletti szakcsi majorban a múlt hét végén. Vurm Ödönnek szalmaasztagja gyuladt ki s egy cséplőgéppel együtt elégett. A kár 5000 forint körül van. — Fehérvári József, miszlai lakosnak egy asztag szalmáját szintén tűz emesztette fel. — A Borjád melletti Nagyhangos-pusztán Grünfeld Ignácnak csaknem 3500 frt értékű árpája; Tikos János, decsi lakosnak, présháza; Domokos András, decsi lakosnak, a tanyája s végül M. Varga Jánosnak a kocsiszíne szintén a tűz martaléka lett e héten. Mindeme tűzek keletkezési okát a vizsgálatnak nem sikerült kipuhatolnia.

— **(A polgári Kerékpáros Egyesület)** folyó hó 26 án (vasárnap) rendezi kerékpárversenyét Pécs és Siklós között. Indítás délután 3 órakor; trissitő és ellenőrzési állomások az egész uton lesznek úgy Siklóstra menet, mint vissza. Díjak: elsőnek arany, másodiknak ezüst, harmadiknak bronz érmek. A versenyekre nevezni lehet folyó hó 24-ik napjának esti 6 órájáig.

— **(A szinügyi bizottság ülése.)** A város szinügyi bizottsága ma délután ülést tartott a közelgő szini évad ügyeinek megbeszélése s azokban való határozathozatal végett. Elnöklő polgármester mindenekelőtt bejelentette, hogy Krasznay Jenő dr. az albizottságba való beválasztását elfoglaltságának miatt nem fogadhatja el, miért is helye az albizott-

ságban más taggal volna betöltendő. A bizottság erre az albizottságba Engel Józsefet választotta be. Ezután előterjesztette az elnök Somogyi társulatának a legközelebbi évadra egybeállított névsorát, a minek kapcsán a szinügyi bizottságnak Kaposvárra kiküldve volt tagjai referáltak a tapasztaltokról. A kiküldött bizottsági tagok egyhangú véleménye az, hogy Somogyi mostani társulata úgy az egyes művészi erők, mint a tapasztalt összjáték tekintetében határozottan magasabb színvonalon áll, mint a múlt évadbeli, úgy hogy bizton remélhető, mikép közönségünk műigényeit ki fogja elégíteni, mit a szinügyi bizottság örvendetes tudomásul vett. — Polgármester ezután előterjesztette Somogyi igazgató levelét, melyben a bizottság anyagi és erkölcsi támogatását kéri, különösen bérletek létesítése tekintetében. A bizottság ezt készségesen megtenni hajlandó is, de felhívja az igazgatót, hogy a páros és páratlan számú előadásokra külön bérletet is hirdessen, mert így a bérlet nem lévén kénytelen mindennap színházba járni, előbb is hajlandó lesz bérelni. Ez esetre a szinügyi bizottság felhívást fog kibocsátani a közönséghez, melyben a bérlésre buzdítja s egyben biztosítja, hogy a szini bizottság a műsor egybeállításánál a bérlet közönség érdekeit meg fogja őrizni, mert a műsor mindig a bizottsággal egyetértőleg fog megállapítani. A napi helyárakat az albizottság fogja az igazgatóval egyetértőleg megállapítani. — Pécs városa nem lévén benne azok között a városok között, a melyekben a szinészet állandósítottatik s ennek fejében nagyobb államsegélyben fognak részesülni, a polgármester indítványára elhatározta a bizottság, hogy felkéri a város közgyűlését, tegyen felterjesztést a kormányhoz tetemesebb összegű szubvenció engedélyezése iránt. — Végül határozatba ment, hogy a szinpadnak a zenekart elfűdő kiugrása, melyet a szinészek úgy sem használhatnak, a zene hangjait pedig a szinpadon játszóknak elől elfogja, levágandó s ennek még az idei évad kezdete előtt leendő eszközöltetése végett a város tanácsát megkeresi.

— **(Korcsmai idill.)** A Faddhoz tartozó dombori pusztán együtt mulattak a korcsmában Vida János faddi, Csehák József dombori és Schnecker József tolnai legények. A mulatság vége aztán verekedés lett, melyben a három legény egymásnak ment s egyik a másikat ugyancsak igyekezett elpáholni. Ez a törekvésük sikerrel is járt, mert egyik sem maradt a másiknak adósa s mind a hárman sebekkel megrakva hagyták el a korcsmát s feljelentették egymást a bíróságnál.

— **(Az utolsó indián katonák.)** Nem régen Oklahamban (Északamerika) felszllattak az indián katonaság egyetlen, még meglévő csapatát és ezzel egyszersmindenkorra letettek arról a reményről, hogy az indiánusokból jó katonákat neveljenek. Egy katonatiszt, aki 1891-ben háboruban elesett, indián-századot szervezett és nálánál senki sem tudott jobban bánni a vörösbőrűekkel, mert ő apróra ismerte jellemük minden sajátosságát. Az ő emberei kitűnő lovasoknak bizonyultak és a legpontosabban engedelmekedtek a katonai előírásoknak, de mihelyt meghalt a parancsnokuk, egyszerre megváltoztak. Az ő utóda sehogysem tudta elérni

azt, hogy neki épen úgy engedelmeskedjenek az indiánok. Az első időben ugyszólván csak fiatal legények voltak, akiket arra lehetett rábírní, hogy az egyenruhát magukra vegyék, mert az öregebb indiánok még nagyon jól emlékeztek arra az időre, amikor az egyenruha viselői ellen küzdöttek, míg a fiatalabak csahamar megszokták a fess egyenruhát és tisztességnek tartották, hogy katonáskodhatnak. Az utolsó indiánus háboru után megváltozott a helyzet és az indián-csapatban egyre terjedt a fegyelmeztlenség. A katonákat mind gyakrabban büntették, de ez csak még jobban elkedvetlenítette a katonákat. Mikor végre az Oklahamban levő katonák szolgálati ideje letelt, egy ember kivételével a többi semmi áron sem akart újra katona lenni és így megszűnt ez az indián-csapat is.

— **(Ismeretlen jómadár.)** A Majsa községhez tartozó Majsa-pusztán egymásután két betörést is követett el egy ismeretlen jómadár. Először Horváth István éléskamrájába tört be, befeszítvén az ajtót s elvitt onnan egy csomó élelmiszert; azután pedig Urhegyi János házáat látogatta meg és ott egy ládát feltörvén, abból a kovácmesterséghez szükséges eszközöket emelt el. A csendőrség nyomozza az ismeretlen jómadarat.

— **(Verekedő asszony.)** Régen tartotta már a haragot Stenger Mártonné, szegzárdi menyecske, a szomszédjával, Fuchs Istvánnal. Most aztán nem birta tovább kiállani, hogy ki ne töltse a boszuját a gyűlölt asszonyon. Mikor ismét veszekedésbe kezdtek — maguk sem tudják hanyadizben — Stengerné átment Fuchsék udvarába és ott egy darab fát vágván az asszonyhoz, azt úgy találta fejen, hogy menten összerogyott. Véres fejjel fektették ágyba, melyet most egy darabig nyomni fog a sebe miatt; a verekedő asszonyt pedig feljelentették a bíróságnak.

— **(Szorenád.)** Egy közeli kisváros lakossága izgatottsággal tárgyal egy pikáns históriát. Egy ifju volna az eset hőse, ha ugyan hős az, aki szalad. Grammatikailag úgy lehetne kifejezni, hogy az asszony a birtok, térjaram a birtokos s az ifju a birtokrag. Vagy hogy a férj a cselekvő, az ifju a szenvedő alak...

Vasárnap minden ifju a nagykorcsma barátságos fedele alá menekszik ősi szokásként. A mi ifjunk is három szál cigánnyal igyekezett egész szürkületig bizonyítgatni, hogy ő két kerekű kordén jár, s eltekintve ettől, a lányok szeretik őt... Négy órai harangszó táján hirtelen, borizü hangon kezdett rendelkezni. Elvezényelte a három szál legényt egy muskátlis kis ablak alá, közel a korcsmához. Szép csöndben, halk hangon szórta a parancsait.

— Lajcsi te ide állsz, ti meg itt maradtok, majd ha intek, aztán...

S lábujjhegyen surrant a szomszédház elé. Nekidőlt a kapubálványnak, magasra emelte a karját...

A szük kis utca hangos lett a nóta szavától. Keservesen, busan húzta a cigány. Az ifju mélységes bassusból fujta a kíséretet.

A muskátlis kis ablakban halvány világosság támadt. Az ifju boldogan dörzsölte a kezét. Aztán csöndesen kinyilott — nem az ablak, nem is a muskátli, ellenben kinyilott a kiskapu odaát, s még mielőtt menekülésre

gondolni lehetett volna, az ifju ott ficánkolt egy hatalmas embernek a hatalmas markában. Ez az ember a férj volt, aki erős fizikai argumentumokkal úgy megtalálta győzni a jámbor trubadurt, hogy az orvos egész délelőtt írta a visum repertumot.

A történeti igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a cigányok nem tanuskodhatnak a járásbíró előtt.

— **(Betörő leány.)** Hercel Jakab, dunaföldvári lakos azt vette észre, hogy a pincéjét valaki álkulcsal felnyitotta és onnan apránként 100 liter pálinkát elhordogatott. Ez magában is kellemetlen felfedezés volt a károsra nézve; de még kellemetlenebb volt az, hogy a pénzesfiókját is felnyitották ugyancsak álkulcsal s onnan meg 75 frt készpénzt elloptak. A szolgálatában levő Simon Mária nevű cselédleányt vonatta erre kérdőre a káros és a leány rövid vallatás után be is ismerte, hogy mindakét álkulcsos betörést ő követte el s úgy a pálinkát, mint a pénzt az apjának adta oda.

— **(Ökölharc.)** Báltaszéken valóságos ökölharcot produkáltak Joó Károly, Hofmeister Ödön és Schmidt Mátyás, odaváló legények. Ugyanis az utcán rátámadtak Magyarovits Ferencre s bár nem volt náluk semmi, közös erővel úgy megöklözték azt, hogy bevért fejjel és kékrevert tagokkal szabadult csak ki a kezeik közül. Az ökölharc lovagjaival most a bíróság fog végezni; a megöklözött ember sebei pedig még egyre sajognak.

— **(Egy kis botlás.)** „... Különben tőbelövöm magam.” A pénzkérő leveleknek és sürgönyöknek ezt a záradékát már kidobták a divatból. Helyette újabb jött: „... Különben bűnvádi lesz.” És ez az utóbbi záradék mindenesetre hatásosabb, mint az előbbi és ezért nagyobb elterjedtségnek örvendő is és ezt használta az elmúlt napokban egy fiatalember. A fiatalember abban a pillanatnyiban evickélt; az uzsorások pénzforszái befagytak, egy volt még hátra. Atyjának egy pécsi ismerőséhez atyja nevében sürgönyt küldött:

»Fiam holnap Önhöz érkezik, sziveskedjék neki kétszáz forintot kifizetni.«

A fiu aztán el is jött a pénzért. Böven kifejtette, hogy a papának ezért meg ezért kell a pénz és ezért meg ezért bizta meg őt az átvétellel. A papa ismerőse meg is adta a pénzt, a mivel a fiu elszökött. Mikor a papa ismerősének gyanus kezdett lenni a dolog s a mikor a papát értesítette a fiu »botlásáról«, a papa sürgönyt kapott a fiától:

»Papa — különbeni bűnvádi. A papa természetesen nem tette ki ennek se a fiát se magát. A kétszáz forintot kifizette, az ügyet rendezte, — és így a kis botlás ilyenképen el van simitva.

— **(A fonográf, mint nyelvmester.)** Amióta általános lett az a pedagógiai elv, hogy idegen nyelv megtanulásánál sokkal nagyobb szerepe van a fülnek, mint a szemnek, azóta az addig létezett különféle hiányos tanítási módokkal járó nehézségek leküzdéséhez különböző módokhoz folyamodtak. Az iskolák az idioma elsajátítására külföldre küldöttek tanítókat, vagy éppen onnan hoztak idegen nyelvmestereket. Ha valaki idegen nyelvet akart megtanulni, kénytelen volt külföldinél magánleckéket venni, vagy könyvből kellett tanulnia, mely pedig nem tudja

pontosan megmagyarázni a kiejtést. Most nagy reform készül a nyelvtanítás terén: a fonográfot akarják pedagógiai célokra felhasználni. A londoni »Victoria Schools of Languages« beható kísérletek után — mint a Daily News írja — arról győződött meg, hogy a fonográf igen alkalmas idegen nyelvek tanítására és nemsokára ezzel fogja a jelentkezőket idegen nyelvre tanítani. Egy fonográfot egy hónapra 40 márkáért fog kölcsönadni; mindenik cylinder 20 percig beszél és ez idő alatt mintegy 1000 szót mond. Az új nyelvmester természetesen nagyon türelmes; annyiszor ismétli mondókáját, ahányszor a tanítvány akarja és mindannyiszor egyforma komolysággal és egyforma pontossággal. A cylindert azután másikkal lehet kicserélni és most a haladás különféle fokának megfelelő cylindereket próbálnak készíteni. Az egész dolog még csak a kísérletezés stádiumában van, de iskolai körökben nagy érdeklődéssel várják az eredményt. Kétségtelen, hogy a fonográf tökéletesítésével, amelyen Edison szünet nélkül dolgozik, annak nyelvmester gyanánt való alkalmazása is terjedni fog, mert ennek a pedagógusnak tagadhatatlanul olyan előnyei vannak, amilyenek a vérből és husból levő legkitünőbb nyelvmesternél is okvetlenül hiányzanak.

Ezüst és chinaezüst étszerek, gyűrűk, órák, monogrammok megvésését, mindennemű vésnői munkát, bélyegzők, pecsétnyomók és kautsuk-bélyegzők kiállítását meglepő szépen és jutányosan megszámítva végzi Schönwald Imre vésnök és ékszerész Pécsen, Király-utca Hattyu-épület.

Művészet, irodalom.

○ **Színház Barcon.** Peterdy Sándor jönevű társulata néhány napi szünet után, mely idő alatt Szigetvárott fejezte be előadásait, tegnap ismét előadást tartott még pedig Bisson és Carré kitünő és ismert francia vígjátékirók „Mi történt az éjjel?” című általános ismert és mulattató bohózatát adta elő. Az előadás igen jó volt, kellő animóval játszottak a színészek, mivel Barcon ezuttal nagyobb az érdeklődés és támogatás, mint más alkalmakkor. Különösen kiemelendő Barcs Aranka, ki a kissé kicsapongó kedélyű fiatal orvosnét igen kedvesen játszotta; továbbá Havassy Ferenc, ki az együgyű patikust sikerülten alakította és gyakorta kacagásra indította a nézőközönséget. Egyébként mindannyian jók voltak, az összjáték ellen sem lehet kifogás, csak a sugó működik kissé hangosan. Ma egy kitünő angol bohózat Brandon és Thomasontól „A Charlie néneje” van műsoron.

○ **A magyarországi katolikus egyházi vagyon tulajdonjoga.** Írta Török Kálmán, egri főegyházm. pap, érs. finevelőint. aligazgató. — Szerző vezérelve: »A tulajdoni jogok kérdését mindenkor a szerzés gyökerére és eredetére kell visszavezetni. Ehhez mérten fejti ki alapelveit s nyomban tárgyalja egyik főtételeit: Kit kell tekinteni a kath. egyházi vagyon tulajdonosául? A tétel beigazolása után, a tulajdonjog rendszerének követelményei szerint s a tulajdonjog sarkalatos ismérveinek folytonos szem előtt való tartásával a következő keretben taglalja a magyar kath. egyházi vagyon tulajdonjogát és a tulajdonjoggal vonatkozásban levő jogi természetű kérdéseket: A kath. egyház vagyonszerzési joga. — A szerzést-tiltó törvények Magyarországon. — A kath. egyházi vagyon birtokcímei egyházi jogi és magyar jogi szempontból: Királyi adomány. Magánosok adománya. Birói ítélet. Peregyezés. Jóságcsere.

Vétel. Elévülés. — Kath. alapok és alapítványok: Kath. vallásalap. Kath. tanulmányi alap. Kath. egyetemi alap. — Az egyházi vagyon rendeltetése. — A főkegyur jogviszonya az egyházi vagyonhoz. — Tulajdonjog és világiasítás. — Függlék: A magyarországi kath. egyházi vagyonhoz tartozó főpapi, káptalani, nagyobb szerzetesrendi stb. birtokoknak mivelési ágak szerint való megoszlása. A munka 340 lap. Ára 2 frt 50 kr. Megrendelhető: Ridárcsik Imrénél (Eger, érseki udvar) és Beznák Gyula bizományos könyvkereskedésében (Eger, Széchenyi utca).

Törvényszék.

§ **Vér nem válik vízzé.** Valamikor régen, 1869-ben, a Kiskunságban lólopáson kaptak egy fiatal suhancot, akit aztán Kuntélegyházán a kerületi törvényszék ezért három hónapi fogságra ítélte. A suhancot *Kovács Voder* Sándornak hívták, aki azóta megöregedett, de azért még ma sem tett le lopás iránti megrögzött előszeretetről. A hosszú idő alatt ugyan csak egyszer kapták rajta a lopáson és ezért a dárdai járásbiróságnál nyolc napig el is volt zárva, hanem már az idén valóságosan lopásokból akart megélni, melyeket egymásután követett el. A sors addig hánytavetette, míg lekerült Vörösmartra s ott kociskodott. De a szolgálatot csakhamar ott hagyta s átment Csuzára, hol az öreg Árgai Sándoréknál kapott szállást és oda hordta az éjjeli kirándulásaihoz ejtett zsákmányokat. Ez év ápril havában kezdte el a lopásokat és

egy teljes hónapig működött, éjszakánként, sorra dézsmálva a a vörösmarti udvarokon a baromfiólakat. Így *Marton* Antaltól hat libát, *Burján* Jánostól tizet, *Kovácsics* Jánostól négyet, *Vince* Ferentől tizenötöt lopott el, *Jan-kopf* Ferentől pedig tizenhetet. Ezek mellett *Haffner* Andrásnak 4 bárányát is ráért elhajtani s mindezeket értékesíteni is. A legtöbb lopott jószágot Árgai Sándorné vett meg tőle; egy alkalommal pedig *Dobos* Józsefnének 17 libát adott el, darabját tiz krajcárért. Végre aztán a csendőrök rájöttek a turpisságaira s bekerült megérdemelt helyére a börtönbe, honnan ma állították a pécsi kir. törvényszék elé, hogy megtartsák ügyében a végtárgyalást. A lopásokat mind beismerte s tekintetbevéve töredelmes vallomását, a bíróság mindezekért egyévi börtönre ítélte, orgazdái közül pedig a házigazdáját 5 frt pénzbüntetéssel, az asszonyt egyheti fogházzal s végül a harmadik orgazdát kétnapi fogházzal és 10 frt pénzbüntetéssel sújtotta. Az ítélet ellen az elítéltek, úgy *Bodó* Aladár dr. és *Németh* Gyula védőügyvédek is felebbezést jelentek be; s felebbezett sulyosbitásért a közvádó is.

§ **Családi tragédia.** Lapunkban annak idején megirtuk, hogy *Celder* János, napszámos, azt a vádat emelte a felesége ellen, hogy az megmérgezte az első férjét. Az asszonyt e miatt vizsgálati fogságba is helyezték, de csakhamar szabadon bocsájtották, mert kitünt, hogy *Celder* boszúból vádolta első férje megmérgezésével az asszonyt, mert az elvált tőle. Az elválás azonban olyan volt, hogy azért

Celder odajárogatott a feleségéhez s ez év július havában azzal hagyta ott *Cserdi* József nevű gazdáját, kinél Baánban szolgált, hogy a feleségéhez jön lakni Pécsre. Az asszony azonban ekkor már *Priegl* Jánosnál, egy öreg, nagyothalló napszámosnál vonta meg magát. De azért egyszer-kétszer megtúrta, hogy *Celder* elmenjen hozzájuk, a ki július 25-én is ott termett náluk és vacsorázott velük együtt. Az öreg *Priegl*nek azonban ez nem tetszett, s azt mondta, hogyha náluk akar étkezni, fizessen is az ételért valamit. Az asszony szintén a pártjára állt s ekkor *Celder* olyan dühös lett, hogy kést fogott rá. A kést azonban kivették a kezéből és az asszony a rendőrségre szaladt vele, mert bizony az ura azt kiabálta rája:

— Még ma paprikást aprítok belőled!

Az azonban nem aprított, hanem levelet irt neki a következőkép:

»Édes feleségem! Köszönöm a traktát. Azonban ha másképp nem lesz a dolog, mivel én fizetni nem tudok, a te és az én életembe fog az kerülni!»

S azzal eltávozott, hogy másnap délben ismét visszatérjen. Ekkor — mintha mi sem történt volna — ebédet kért s kapott is; de hát megint csak összeveszett a feleségével, a kinek a fejéhez egy poharat vágott. Erre már az öreg *Priegl* is megsokelta a dolgot és segítségére ment az asszonnak. *Celder* ekkor egy székkal verte agybatőbe az asszonyt s a mint az kiszabadult a kezei közül, felkapott az asztalról egy kést és azzal *Priegl* Jánost

részik a függő ágyon, s ő tömeti gyomrát mindenféle jó eledellekkel.

Az araukaiaknál minden teher az asszonyok vállain fekszik a szántástól kezdve a főzésig, a ló fel- és lenyergelésig. Ha az apák leányaikat nem viszik épen vásárra eladni, de szabad választást bizony nem engednek nekik s bizony drága kincseit képezik a férjeknek. Eljegyzést nem ismernek. A férfi éjnek idején betör a leány hálófülkéjébe, őt erőszakkal elrabolja, bizonyos idő múlva elhozza azután a vételárat. A patagoniaiaknál már szelidebb szokások uralkodnak. A házasságok kölcsönös vonzalom alapján köttenek, vételárat fizetnek ugyan itt is, de a megajándékozott apa szintén megfelelő értékű ajándékokkal kedveskedik vejének.

Az argentin köztársaságban a műveltség és félműveltség vegyüléke bélyegez meg mindent. A buenos-ayresi nők egész nap hintaszékeken nyújtózkodnak, érzéseiket és gondolkozási tehetségüket egész nap csak szivarka veszi igénybe. A házi munkát a ki, az is csak megvetőleg végzi, s az a kötés vagy himzés, a mely pamlaga mellett hever, már 10 év előtt is ott hevert. A mama tette rajta az első öltést, s talán a szép-unoka fogja befejezni.

Paraguában rokonszenves és erkölcsös nők laknak, kik mégis egész nap szenvedélyüknek, a dohányzásnak hódolnak, még a csecsemőnek is égő szivart dugnak a szájába, hogy hallgasson.

Ily változatosak és különfélék a szokások és erkölcsök az említett négy világrészben, melyek fáradtságos átbolyongása után legyen végre szabad Európába visszatérni, hogy megismerkedhessünk az európai állapotokkal is.

nyok, de nem is hetvenkednek annyira, mint azt némely európai utazó állítja. Az ügynek azonban még sem lehet egészen letagadni keserű utóízét, mihelyt a hölgyeket együtt látjuk, a mint a »durva és érzéki nem« felett törvényt tartanak. Az ily gyűléseken hirdettetnek aztán ama pompás elvek, melyek a felekezetek malmára hajtják a vizet. Az ily állapotok a családi életre is visszahatnak. Az Unió számos területén a női munkát fiatal emberek végzik, ebből oly szokásjog fejlődött ki, melyet a házasság sem semmisít meg. Az amerikai legények főznek, kertészkednek, vizet meritenek, fát vágnak és tisztogatnak, egyszóval a ház körül a rendet tartják fenn. Száz és százezer ilyen aglegény van az Unió államában, s nőtlenségük épen nem önkénytes. E visszás állapot a nagy városokban, különösen Uj-Yorkban oly erkölcsstelenedést idézett elő, a mihez hasonlót sehol sem találunk. Ha a legények közül egyik vagy másik főköttő alá kerül, ezek, ha a keskeny kezű kisasszonykák valamelyike oly kegyes, hogy a földi lét pocsolyájából magához a mennyei lét magaslatára emeli, a szerencsétlen férjnek folytatnia kell eddigi foglalkozását. Nem lesz ur a házában, mert a kalapot a nő viseli, reggel a férj küldetik kosárral a kezében a piacra; a férj bevételeit a nő könyveli el stb. Természetes ez csak igen gyakori kivétel, de köszönöm az olyan kivételt, mikor az ember feje tetején és nem a lábán jár.

Az Unió államaiban találkozunk indusokkal is, kik sok tekintetben még rosszabb helyzetben vannak, mint más vad népeknél. Már gyermekkorában házi teendők elvégzésére szorítják, és tizenegyedik-tizenkettedik életévükben már meg kell barátkozniuk a gondolattal, hogy

hét helyen megszurta. Rendőrök érkezvén, elfogták, a megszurtt embert pedig bevitték a kórházba, a ki sebeiből 14 nap alatt gyógyult ki. Celder Jánost ezért szándékos emberölés büntetének kísérlete miatt vád alá helyezték s ma tartották meg ellene a végtárgyalást. Celder — a kit hivatalból Stein Henrik dr. ügyvéd védett — beismerte, hogy a panaszost megszurkálta, de védelméül mindig a feleségével való rossz viszonyára hivatkozott. Különös sok baj volt a végtárgyaláson az öreg Priegl kihallgatásával, a ki süket lévén, a bírák és a közvádó alig tudtak vele valamit megértetni. Felesége — bár az elnök felszólította, hogy ha nem akar, nem köteles vallomást tenni — mégis szerepelt tanuként, a bíróság azonban a megesketését mellőzte. A bizonyítási eljárást pontban déli 12 órakor fejezték be s a vád és védbeszédek délután voltak.

A bizonyítási eljárás alapján a közvádó a szándékos emberölés büntette kísérletének vádját elejtette és csak a Priegl János ellen elkövetett súlyos testisértés vétsége és a Celder Jánosné bántalmazása közben elkövetett közcsend elleni kihágás miatt kérte vádlott megbüntetését, a kit a bíróság a védbeszéd meghallgatása után elítélt 4 hónapi fogházra és 15 frt pénzbüntetésre, büntetéséből vizsgálati fogsága által egy hónapot kitöltöttnek vevén. Az ítélet jogerős lett.

Előfizetésre való felhívás

„PÉCSI FIGYELŐ“

mindennap megjelenő politikai lap 1897. évi

**XXV. évfolyamának
október-decemberi negyedére.**

Előfizetési árak :

A napi lapra :

Egész évre	10 frt.
Félévre	5 frt.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hónapra	— » 85 kr.

A heti lapra :

Egész évre	3 frt.
Félévre	1 frt 50 kr.
Negyedévre	— » 85 kr.

Mutatványszámokat kívánatra bárhová küldünk.

A kiadóhivatal.

Közgazdaság.

□ **Lódijazás.** A Somogy megyei gazdasági egyesület az évenkénti lódijazását ez évben Lengyeltótiiban tartotta meg. A díjazás sikerültnek tekinthető, a mennyibe nemcsak a Lengyeltóti járás községeiből, hanem még Aszaló, Bössü, Pula, Csoma, Bonnya stb. községekből is vezettek be szebbnél-szebb tenyész-kancákat, összesen 38 darabot az állami ménnek után származott csikókkal. A gazdasági egyesület a díjazásra 300 ezüst koronát

fordított, melyekből az első díjat 120 koronát egy aszalói polgár nyerte el. Díjakat nyertek még egy büsüi, egy bonnyai és egy pulai polgár. A díjazás után Somssich Andor a bizottság elnöke, meleg hangon buzdította a kis tenyésztőket a további kitartó és okszerű tenyésztésre, majd a díjat nem nyert polgár gazdákat sajátjából ajándékozta meg. A díjazás erkölcsi sikerének biztosítására a lengyeltóti járás jeles főszolgabírája, Plachner Sándor, nagy buzgalmat fejtett ki, úgy az urodalmat is köszönet illeti az átengedett alkalmas díjazási térért. Díjazás után a bizottsági tagok a járási főszolgabíró vendégszerető házában ebédelt.

□ **A statisztikai törvény életbeléptetése.** A pécsi kereskedelmi és iparkamarához tegnap érkezett meg a kereskedelmi miniszter leirata, a melylyel a képviselőház által nemrégiben elfogadott statisztikai törvény életbeléptetését tudatja. — A leirat ezzel kapcsolatban hosszasan foglalkozik a statisztikával, mint olyannal, annak jelentőségével és nagy fontosságával. A statisztika céljairól foglalkozva azt hangsúlyozza, hogy azok céljainak elérésére szükséges, hogy mindazok a hatóságok, intézetek, testületek, sőt egyes személyek is, amelyek és akik statisztikai adatok szolgáltatásának kötelezettsége alá esnek, ebbeli kötelemeiket nemcsak a törvény iránti kötelel engedelmességgel, hanem a feladat fontosságának belátásától vezérelt hazafias buzgalommal teljesítsék. Szükséges azoknak a testületeknek támogatása is, a melyek a népességnek egy társadalmi, illetőleg gazdasági osztályára bizonyos erkölcsi befolyást gyakorolhatnak. Ilyenek — mondja tovább a miniszteri leirat — különösen a kereskedelmi- és iparkamarák, a

törzsük valamelyik tagjának nejevé lesznek, mely naptól kezdve valóságos szolgálói a férjnek. Egyetlen természeti állapotban élő népnél sincsenek oly kezdetleges erkölcsi törvények, mint az indusoknál. A házassági hűséget sem nem követelik, sem nem gyakorolják. Habár léteznek oly törzsek, a melyek a hűtlenséget megbüntetik, általában azonban nagyon keveset törődnek a házastársak egymás tetteivel. Itt-ott oly szokásra is találunk, hogy a férfinak, minden nő felett, bárhol találkozzék is, azzal, bizonyos jogai vannak, s bármily harciasak is különben a férfiak, soha senkinek sem jut eszébe a férj megsértett becsületének védelmére kelni. Ez által a nők is bizonyos szabadságot engednek meg maguknak. Házi boldogságukkal ép oly keveset törődnek, mint hirnevőkkel. Miután minden férfi annyi nőt vehet el, a mennyi neki tetszik, némely sátrakban a legundorítóbb élet fejlődik ki. A nők nagyon durva bánásmódban részesülnek, számtalan lealacsonyítást és meggyalázást eltűrni kénytelenek, miért felhasználják bármely férfi ígéretét, jobban hívását, ott hagyják sátrukat s mire férjük este hazatér, már nem találja nejét otthon. Ez aztán előfordul mindennap, úgy hogy mikor a férj sétaközben nejeivel találkozik, nem is szólja meg őket hűtlenségük miatt.

Mexikóban az erkölcs rémitő laza, többnyire a papok vak eszköze, úgy hogy az ottani állapotok hasonlóak a többi őslakókéhoz, hol az erkölcsi durvaság az uralkodó, mi természetes, a családi életre felbontólag hat.

Hondurában felmondási időre köttetnek a házasságok, a nő, ha valamely férfi kegyében részesül, egy-szersmind cseléd szolgálatra is köteleztetik. Mihelyt a házassági szerződés lejárt, a régi nyomor is beáll. A

munkát ugyanis közép Amerikában a férfiak ép oly kevéssé szeretik, mint a nők s a szükségét elébe teszik a foglalatosságnak.

Délamerikában még sajátságosabb viszonyokkal találkozunk. A benszülöttek közt európai származású bevándorlottak telepedtek le, afrikai, sőt az utóbbi időben mongol fajú népek is jöttek hozzájuk, s így támadt itt olyan nép és fajvegyülék, a melyent ily tarkaságban sehol sem találni. A folytonosan változó tömeg társadalmilag és politikailag európai mintákba öntődött, de azokat sehogyan sem tudja betölteni, s ennek következtében az alakok csaknem mindenütt torzok, melyeket a legtöbb szempontból barbar elfajulásnak lehet neveznünk. Venezuleában például az asztalnál csak a férfiak ülnek; míg a nők mindenkor illő távolságban maradnak, vagy egészen a konyha köré csoportosulnak, mégis a szeméremérzetnek nyomát sem találjuk. A szülők és gyermekek közötti viszony a jobb körökhöz tartozóknál is annyira fesztelen és illetlen, hogy a toll vonakodik róla még csak futólag is említést tenni. Gyakran négy-öt törvényes ivadékot találunk egy fedél alatt összeszorulva a lehető legpatriarchalisabb állapotban. Az, hogy a vendégnek a ház asszonyával együtt egy-egy leányát is bemutatják és rendelkezésükre bocsátják, már szinte szabálylyá vált. Ezen egyáltalában nem dicséretre méltó erkölcsökkel és szokásokkal karöltve jár aztán az egész családi életben bizonyos könnyelműség, mely sok európai családját valóban kétségbe ejtene. Az ecuadori nők arcuk felét lepellel fedik és csak az arc másik fele marad szabadon. A jivaros indiánusoknál szülés esetén nem az anya, hanem az apafekszik gyermekágyat, vagy helyesebben mondva, ő heve-

kik a statisztikai adatok szolgáltatásával az államnak megbecsülhetetlen szolgálatokat tehetnek. Végül kijelenti a miniszter, hogy az országos központi statisztikai hivatal, a megnyílt kamarák adatok megszerzése érdekében hozzáfordulnak, — a magáéit mindenkor a legnagyobb készséggel fogja rendelkezésükre bocsátani.

□ **A mezőgazdasági termények hamisítása.** A mezőgazdasági termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. XLVI. törvénycikk első sorban a hazai mezőgazdasági terményeket és az ebből előállított főbb élelmi cikkeket kívánja a hamisítás ellen oltalomban részesíteni, micéltől taxative sorolja föl mindazokat a terményeket és anyagokat, melyeket első sorban kíván ezen védelemben részesíteni. Ennélfogva az élelmiszerek egy jelentékeny sorozata és ezek között nevezetesen a kávé és kávépótlék ellen elkövetett hamisítások ezen törvény hatálya alatt ez idő szerint meg nem torolhatók s egy, e tekintetben legközelebb előfordult eset mutatja, hogy egy élelmiszer törvény igen élesen érzett hézagot fog pótolni. Addig is azonban, míg ez irányban a megfelelő törvényhozási intézkedés meghozható lesz, a földművelésügyi miniszter tárgyalásokat indított meg az iránt, hogy a meglévő törvény hatálya, az ebben foglalt fölhatalmazás alapján, a fogyasztó közönség érdekeinek megóvása szempontjából rendeleti uton kiterjesztessék mindazon főbb élelmi cikkekre, melyek általában mezőgazdasági terményeket képeznek vagy ilyenekből állítatnak elő.

□ **Megnyugtató.** Pár hét multán egy álló esztendeje lesz annak, hogy a sok deficitet és sok csalódást okozó millenniumi kiállítást berekesztették. És mert igen közel állunk ahhoz, hogy a kiállítás berekesztésének első évfordulója beköszöntsön: szó lehet arról is, hogy a kiállításon résztvevő s érmet vagy oklevelet nyert kiállítók mikor kapják meg ezeket az érmeket vagy okleveleket, amiket megérdemeltek. Egyrésze a kitüntetésben részesülteknek talán már el is feledkezett arról, hogy kiállítás volt s hogy ezen a réven valami járna neki, a másik része pedig bus lemondással gondol arra, hogy amire rászolgált, azt nem kapta meg. Ezek most mindannyian kellemes és részben váratlan ajándékban fognak részesülni, ha ugyan hitelt lehet adni annak az értesülésnek, amely egy laptársunknak jutott ki osztályrészü. Arról van ugyanis szó, hogy a millenniumi kiállítás alkalmával megítélt érmekeket és okleveleket még ebben az esztendőben szétküldik, ha ugyan valami közbe nem jön. Az érmeke és oklevele már majdnem egészen elkészültek, ami csodaszamba mehet, mert még csak egy esztendeje, hogy hozzáfogtak. Amikor erről a hírről megemlékezünk, egyáltalán nem állítjuk, hogy a kiállítás kitüntettjei csakugyan még ebben az évben hozzájutnak a megérdemelt jutalomhoz, mert hát nálunk a lassuságnak kiváló barátjai vannak, akik úgy okoskodnak, hogy a kitüntettek még várhatnak, talán azért is, hogy a türelem erényében kellően gyakorolhassák magukat.

TÁVIRATOK.

— **Apponyi gróf Budapest.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Apponyi Albert gróf feleségével együtt vasárnap érkezik Budapestre hosszabb tartózkodásra.

— **Millenniumi emlék.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A csacai millenniumi emléksobrot vasárnap leplezik le. Ódat Pósa Lajos, emlékbeszédet Ráth Péter képviselő mond.

— **Egy kanonok halála.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Pozsonyban tegnap egy bérkocsi elütötte Mezei

kanonokot, akit a lovak úgy összetapostak, hogy két óra múlva meghalt.

— **Hihetetlen híresztelés.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Berlini lapok tele vannak Ferenc Ferdinánd főhercegnek titokban kötött házassági hírével.

— **A vég előtt.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Sarolta mexikói császárné dühöngő örült; orvosai minden pillanatban halálát várják.

— **Elhunyt egyetemi tanár.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Kondor Gusztáv dr. egyetemi tanár, a felsőbb mennyiségtan professzora, 71 éves korában meghalt.

— **Zsebtolvaj díjnak.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A rákosi pályaudvaron Messinger hivatalnok zsebéből díjnoka, Sólyom József 45 forintot tartalmazó tárcáját kilopta. Elfogták.

— **A császárváros Budapest.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A német császár fogadására óriási előkészületek folynak a fővárosban. A merre elvonnul, mindenütt fellobogóztak házak és díszes oszlopok vannak felállítva a főváros

színei és nemzeti lobogókkal. Fekete-sárga zászló sehol sincsen.

— **A hercegprimás Budapest.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Vaszary hercegprimás hosszabb tartózkodásra a fővárosba költözött. Egész tavaszig marad a fővárosban.

Nyilt-tér.*)

Természetes szén-savdús savanyúvíz a mohai

ÁGNES

forrás. Legjobb asztali és üdítőital. Kiváló szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Járvány idején préservatív gyógyszernek bizonyult.

Szétküldése **Édeskúty L.** udvari szállító által Budapest.

Kapható mindenütt. ☞

Laptulajdonos: SAUTTER GUSZTAV
 Felelős szerkesztő: PLEININGER FERENC
 TÁJÉKOZTATÓ: TÁJÉKOZTATÓ

Hirdetéseik.

17.748. sz.
 1897.

Hirdetmény.

Pécs szab. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a város amerikai szállótelepén őszi eladás céljából következő fajú és mennyiségű **vesszők** állanak rendelkezésre:

Folyó szám	F a j	Amerikai vesszők		Ezrenkint á r a frt.	
		Gyökeres	S i m a I. r. II. r.		
1	Riparia-Portalis 11 ⁵ / ₆	—	40.000	—	15
2	„ „	—	—	20.000	8
3	Rup. Monticola	—	80.000	—	15
4	„ „	—	—	40.000	8
5	Rup. Metallica	3.000	—	—	16
6	„ „	—	20.000	—	12
7	„ „	—	—	15.000	6
8	Vitis Solonis	5.000	—	—	15
9	„ „	—	150.000	—	10
10	„ „	—	—	60.000	5
11	Gamay coud.	—	15.000	—	10
12	„ „	—	—	10.000	5
13	Rup. Ganzin Nr. 1.	—	15.000	—	10
14	„ „	—	—	10.000	5

II. Ojtott vesszők.

Folyó szám	F a j	Mennyiség	Ezrenkint á r a frt.
1	Gyökeres fásoltvány	2.000	120
2	Gyökeres fászemzés	3.000	120
3	Sima zöldoltvány	3.000	100

Felhivatnak mindazok, kik a felsorolt vesszőkből venni szándékoznak, hogy a **megrendelést Szilágyi János vinczellériskolai igazgatónál** (lakik a vinczellér iskolában) eszközöljék; helybeli megrendelők tartoznak a vesszők árát azok átvételekor lefizetni; vidéki megrendelők pedig tartoznak a vételárat s 1000 drb. vessző v. ojtvány után 50 kr. csomagolási díjat előlegesen beküldeni. — A vesszők még a f. év őszi átveendő, illetve szállíthatni fognak.

Pécs, 1897. évi szeptember hó 15-én.

Pécs szab. kir. város Tanácsa.

A pécsi papneveldének Kaszárnya-utca 32. sz. alatti háza

5 szobával, a hozzátartozó istállóval és kerttel, **f. évi novemb. hó 1-től** számítva **bérbe adatik**. A feltételek **a semináriumi vicerectornál** (Papnevelde-u. 1. sz. a.) tudhatók meg.

3862. szám.
tlkv. 1897.

Árverési hirdetmény.

A sásdi kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Fuchs Anna végrehajthatónak Pusch András és társai végrehajtást szenvedők elleni 150 frt és 45 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben, a sásdi kir. bíróság területén levő Pölöske község határában fekvő, a pölöskei 51. sz. betétben felvett II. 1-5. rendsz. ingatlanokra 64 frt, az u. o. † 1-2 hrsz. fekvőségekre 54 frt végül, az u. o. I. 1-13 hr. fekvőségből végrehajtást szenvedettek 14/36 részére 37 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **az 1897. évi október hó 12. napján d. e. 10 órakor Pölösken a községi házban** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagyis 6 frt 45 kr., 5 frt 40 kr., és 37 frt készpénzben, vagy az 1881: 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1. 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

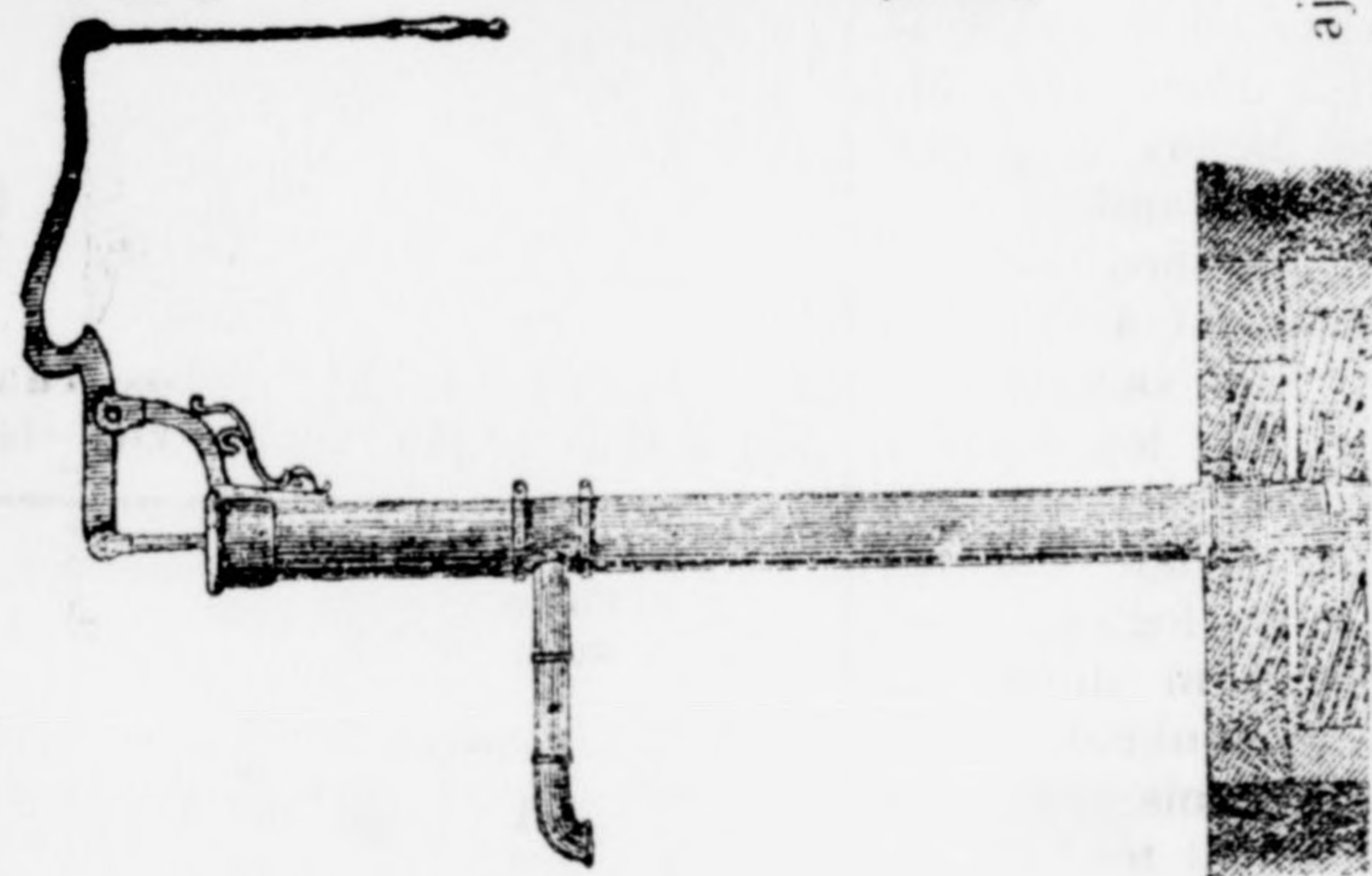
Sásdon, 1897. évi július hó 27. napján, járásbíró, mint tlkvi hatóság.

Warga Jenő
kir. aljbíró.

Szénkénevező gépeinket jótállás mellett próbára is kiadjuk.

Egyensúly, mészáros és tízedes mérlegek kaphatók ujonnan és javítások is elfogadhatnak.

Herczeg Testvérek, fémáruháza Pécs.

Van szerencsénk a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani minden néven nevezendő **mérlegeinket, szőlőpermetező, szénkénevező gépeinket, kezesesség melletti; szivárvány kutakat** bármely szerkezetre, **vízvezetéseket, fűrdőberendezéseket, angol árnyékszékeket** a legújabb stylus szerint a legjutányosabb árban szállítunk. Öntünk rajz és minta szerint réz, ércz és vasból. Vas esztergályozást, valamint ezüst, arany és nikkellezéseket lehető legolcsóbb árban eszközölünk.

Építési és lószerszám, vezetékek, pincze-berendezési eszközökből, valamint gépolaj, gépszij és gummi-csővekből nagy raktárt tartunk.

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

Pécsett, Ferencziek-utca 11. szám.

Nagy választékban teljes és stylszerűen berendezett **alvó-, disz- és ebédlő szobák**, mindennemű **fa-, vas- és kárpitozott butorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók és Thonet-székek** szabott gyári áruk mellett.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **butorvásárlások** nálam is oly **jutányosan** eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)